א] ומאי זבחים רוב זבחים רבא אמר ל"ק כאן בקומץ מנחה ב] לשום מנחה כאן בקומץ מנחה ג] לשום זבח מנחה לשום מנחה ¹וזאת תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות מנחה לשום זבח וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב והא ד] תנא מפני שמעשיה מוכיחין עליה קאמר הכי קאמר אע"ג דמחשבה דלא מינכרא היא ותיפסל וזאת תורת המנחה תורה אחת לכל המנחות ומאי אבל בזבחים אינו כן אע"ג דשחיטה אחת לכולן ה] וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב אלא מעתה ו] חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשום חטאת עבודת כוכבים לשום חטאת נזיר לשום חטאת מצורע תהא כשירה ותרצה ז] דאמר רחמנא ²וזאת תורת החטאת תורה אחת לכל חטאות לר"ש ה"נ לרבנן ח] הא אמר [רבא] חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשום חטאת עבודת כוכבים כשירה לשם חטאת נזיר [לשם חטאת] מצורע פסולה ט] דהני עולות בהדייהו נינהו רב אחא בריה דרבא מתני ליה לכולהו לפסולא ושחט אותה לחטאת לשם אותו חטאת רב אשי אמר ל"ק כאן בקומץ (מנחת) מחבת לשום מרחשת כאן בקומץ מנחת מחבת לשום מנחת מרחשת (מנחת) מחבת לשום מרחשת י] במנא קא מחשב ומחשבה במנא לא פסלה מנחת מחבת לשום מנחת מרחשת יא] במנחה דפסלה בה מחשבה קא מחשב והא תנא מפני שמעשיה מוכיחין עליה קאמר הכי קאמר אע"ג דמחשבה יב] מינכר היא תיפסל ומאי אבל בזבחים אינו כן אע"ג דשחיטה אחת לכולן יג] זריקה אחת לכולן קבלה אחת לכולן בזביחה דפסלה ביה מחשבה קא מחשב א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי חרבה משום בלולה אמאי אמר ר"ש א"ל לשום יד] בילה בעלמא אי הכי לשום שלמים נמי לשום שלמים בעלמא הכי השתא התם זבח גופה איקרי שלמים דכתיב ³המקריב את דם השלמים הזורק את דם השלמים הכא מנחה גופה מי איקרי בלולה ⁴וכל מנחה בלולה בשמן כתיב בלולה בשמן איקרי בלולה סתמא לא איקרי כולהו כרבה לא אמרי דאדרבה מחשבה דמנכרא פסל רחמנא כרבא לא אמרי וזאת תורת לא משמע להו כרב אשי לא אמרי משום קושיא דרב אחא בריה דרבא מילתא דפשיטא ליה לרבה להאי גיסא ולרבא להאי גיסא מיבעיא ליה לרב הושעיא דבעי רב הושעיא ואמרי לה בעא מיניה רב הושעיא מרבי אסי מנחה לשום זבח

מה

מנחה לשם מנחה. מחבת לשם מרחשת עלו: **והא תנא** טו] **מעשיה מוכיחין עליה קאמר.** הילכך מנחה לשם זבח נמי ליתכשר: **ה"ק.** אע"פ שאין המנחות דומות לזבחים דאע"ג דהקומץ מחבת לשם מרחשת מחשבה דלא מינכרא טז] שיהיה כן היא אלא ודאי ניכר שאינו כן דהא מעשיה מוכיחים איכא למימר דתיפסל דודאי סבירא לן מחשבה הגלויה לכל שהוא מזוב כל שכן שהיא פסולה אפילו הכי עלו דכתיב זאת תורת המנחה. יז] הא לא מינכרא לא דמי להוא דלעיל [ב:] רבא ורב אשי סבירא להו דמחשבה הגלויה לכל שהוא מזוב כל שכן שפוסלת והכי מתרצי לקמן אדרבה מחשבה דמינכרא שהיא שקר פסל רחמנא שמא יאמרו מותר לשנות בקרבנות: **ומאי אבל בזבחים אינו כן.** יח] דמשמע התם דין הוא דלא עלו משום דשחיטה אחת לכולן הא כל שכן דדין הוא דעלו יט] במחשבה דלא מינכר שהוא שקר היא כ]: **דהא שחיטה אחת לכולן.** ואיכא למימר דתעלה לשם חובה דהא ליכא למיגזר שמא יאמרו מותר לשנות בזבחים אפילו הכי לא עלו דזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב דליהוי משמע תורה אחת לכל המנחות ותורה אחת לכל הזבחים: **ופסולה.** לשם חובה אלמה תנן בזבחים (דף ב.) חוץ מן הפסח ומן החטאת (לרבנן. דלית להו זאת תורת): כא] **הא אמר רבא חטאת חלב כו' כשירה.** כב] ולא עקר מינה שם חטאת (ולא) עלתה לבעלים: **עולות** כג] **כבדייהו נינהו.** ואיכא למימר (שלא יאמרו) לשם עולת נזיר שחט ונמצאת חטאת שלא לשמה כשירה להקריב. ל"א עולות נינהו ואין באין על חטא אלא להכשיר ולא חשיבי כמו כחטאת. ויש דמפרשים עולות נינהו שטעונים נסכים כעולה מה שאין כן בשאר חטאות ולא עיקר הוא כד] תינח חטאת מצורע כדאמרי' בפרק שתי מדות (לקמן דף צ:) דטעונה נסכים אבל חטאת נזיר לא טעונה נסכים: **מתני להו כולהו לפסולא.** אפילו חטאת חלב ששחט לשם חטאת דם פסולה מלהקריב: **ל"ק.** דר' שמעון אדר"ש: הכי גרסינן **מחבת לשם מרחשת** כה]: **והא תנא כו'.** ואפי' מנחת מחבת לשם מנחת מרחשת נמי תהא עולה לשם חובה דהא מעשיה מוכיחין: **הכי קאמר.** כלומר דהא כו] מעשיה מוכיחין גריעותא היא דמחשבה דמינכרא שהיא שקר פסל רחמנא שמא יאמרו מותר לשנות והכי קאמרינן כז] אע"פ שהמנחה אינה דומה לזבחים דבמנחה אע"ג דמעשיה מוכיחין ואיכא למימר כח] דמיפסלא במחשבה דלא מינכרא כמות שהוא אומר היא אלא ודאי ניכר שאינו כך אפילו הכי כשירה היכא דלא אידכר שם מנחה ומאי אבל כו' כדפרשינן לעיל לטעמא דרבא: **חרבה לשם בלולה.** דקתני [ג:] דעלו: **אמאי אמר ר"ש.** כלומר מאי טעמא כט] עלו הא ודאי מחשבה דהא ליכא הכא מנא: **לשם בילה בעלמא.** כיון דלא אידכר בהדיא מנחה חריבה לשם מנחה בלולה דברי רוח בעלמא נינהו כמ"ד הריני קומץ ל] לשם ד"א (בלול): **אי הכי.** בזבחים דמודה ר"ש דלא עלו אמאי מודה כי שחיט עולה לשם שלמים תעלה לשם חובה דהכי קאמר לא] חובה זו אני שוחט לשם לעשות שלום בין קוני לביני: **אדרבה מחשבה דמינכרא.** שהוא מזוב פסל רחמנא שלא יאמרו מותר לשנות ולעבור על לב] עבודת קרבנו: **וזאת תורה לא משמע להו.** דקשיא להו וזאת תורת החטאת דלא אשכחן דאכשר ר' שמעון חטאת חלב לשם חטאת נזיר: **דרב אחא.** חריבה לשם בלולה ואע"ג דשני ליה לא מיסתבר האי שנויא דבלולה סתם נמי היינו מנחה: **לרבה להאי גיסא.** למחשבה שאינה גלויה פסלה לג] לה ולא הגלויה: **ולרבא להאי גיסא.** דמחשבה הגלויה כל שכן דפסלה לד]: **מנחה לשם זבח.** מיבעיא לרבי אושעיא: **קושיא דאביי.**

מה

כאן בקומץ מנחה לשם זבח. בחנם נקט רבא ענין זה דלא איירי ביה בשום דוכתא דתירוץ זה עצמו שמחלק משום דכתיב זאת תורת המנחה היה יכול לתרץ כמו שתירץ רבה כאן בשינוי קודש כאן בשינוי בעלים בשינוי קודש כשר משום דתורה אחת לכל המנחות ושמא לפיכך שינה לשונו של רבה דהוה משמע אם היה אומר כאן בשינוי קודש דשינוי קודש כשר אפי' במנחה לשם זבח ועוד יש לומר דדייק לישנא דברייתא דמשמע ליה קתני שלא לשמה פסולה בשינוי קודש ולקמן דקאמר כולהו כרבה לא אמרי ולא מפרש לה] טעמא זה ט] ניחא לו למימר טעם השוה לכל האמוראים:

אע"ג דמחשבה דלא מינכרא היא ותיפסל. הרבה יש לתמוה למה שינה לשונו מלישנא דלעיל בריש שמעתא דמה שקורא לעיל מינכרא קורא הכא לו] לא מינכרא וחד פירושא לתרוייהו דמינכרא היינו שניכר שמחשבתו שקר ולא מינכרא דהכא היינו דאין ניכר שיהא כמו שהוא מחשב אלא אדרבה ניכר שאינו כמו שהוא מחשב ושמא שינה הלשון לפי שהוא כמו נתינת טעם דתיפסל לפיכך ניחא ליה למינקט הכא ולעיל על פסול לשון לא מינכרא ובסוף שמעתא דקאמר כולהו כרבה לא אמרי אדרבה מחשבה דמינכרא פסל רחמנא משום דקאי ארבה נקט לשון מינכרא על פסול: **לר"ש** ה"נ. משמע דרבנן לא דרשי זאת תורת החטאת אע"ג לז] דבפ' דם חטאת (זבחים ד' צג.) גבי דם חטאת שניתז על הבגד טעון כיבוס דרשינן תורה אחת לכל החטאות וליכא מאן דפליג במידי דכתיבא בחטאת גופיה דרשי ליה לח] כ"ע כגון הני דפרק דם חטאת אבל שינוי קודש לא כתיב בחטאת ועוד דכיבוס בגדים כתיב בההיא פרשתא דזאת התורה וא"ת דבפ"ק דזבחים (ד' ט:) אמר רב משמיה דמבוג חטאת ששחטה לשם חטאת נחשון כשירה דתורה אחת לכל החטאות ופריך רב משרשיא לרבא מברייתא דר"ש טעמא דמעשיו מוכיחין עליה הא אין מעשיו מוכיחין עליה לא לימא זאת תורת המנחה ומאי קושיא הא רבא הוא דמפרש הכא טעמא דר"ש מזאת תורת ואומר ר"ת דהתם גרים רבה ורבה לטעמיה דמשני לעיל כאן בשינוי קודש כאן בשינוי בעלים ועוד י"ל דאפילו גרים התם רבא רוצה ליישב דברי רב כבולהו אמוראי דהכא ולפר"ת קשיא דנראה דרב משרשיא תלמידו של רבא היה ולא של רבה ועוד יש לומר שרוצה רבא ליישב שם דברי רב משמיה דמבוג אפילו כרבנן דפליגי עליה דר"ש דלית להו זאת תורת ורב משרשיא כשהקשה לו מר"ש היה יכול להקשותו ממתני' אלא ניחא ליה לט] לאקשויי מברייתא דאפילו ר' שמעון דמכשר לאו מזאת תורת מכשר וכן משמע שם פירוש הקונטרס: **לשם** חטאת דם לשם חטאת עבודת כוכבים כשירה. הך מילתא איתא בפ"ק דזבחים (ג"ז שם) בשמעתא דמבוג ובלאו קרא דזאת תורת מכשר חטאת לשם חטאת כדקאמר התם רבא מ] (לעיל) אלידך מילתא דשחט אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטא' לשם חטאת נשחטה אבל לשם עולה ודאי פסולה והוא הדין לשם חטאת נזיר ומצורע דכעולות דמו כיון דאין באין על חטא ואע"ג דר"ש הוא דאמר דחטאת נזיר באה לפי שציער עצמו מן היין אין זה על חטא כיון מא] דלאצטער יין לא מייתי חטאת אלא דרך נזירות ועוד דמשום חטא זוטרא כי האי לא מיקרי חטאת: **כאן** בקומץ מחבת לשם מרחשת גרסינן. ואית דגרסי כאן בקומץ מנחת מחבת לשם מרחשת ושניהם יש ליישב:

חטאת

עין משפט
נר מצוה

א מיי' פט"ו מה' פסוה"מ הלכה י:

שיטה מקובצת

א] ומאי זבחים. דקאמר שאין המנחה דומה לזבחים רוב זבחים דעלמא קאמר ולא כי האי. הרגמ"ה: ב] מנחה. לשם מנחה: ג] לשם זבח מנחה לשם מנחה וזאת תורת עיין תוס' ד"ה מנחת חוטא דף ס ע"א וע"ב: ד] עיין בהשמטות שבסוף המסכת: ה] לכולן קבלה אחת לכולן וזריקה אחת לכולן: ו] חטאת חלב. עיין זבחים דף ט ע"ב ושם בתוס' דף ה ע"א: ז] ותרצה. דרחמנא אמר וזאת: ח] לרבנן. אמר רבא חטאת: ט] פסולה. דהני עולות נינהו. דאין חטאת מצורע ונזיר באין לכפרה כי אם להתיר נזיר ביין ומצורע בקדשים והוי כמו עולות שאינן באות אלא לדורון ודמי לשוחט חטאת לשם עולה דפסול ל"א דהוי עולות בהדייהו פי' נזיר ומצורע כביאין עולות עם החטאת ואיכא למגזר אי מכשרינן חטאת חלב לשם חטאת נזיר ומצורע אתו להכשיר נמי חטאת לשם עולה ולשון שני לא נהירא דמנלן דאיכא למגזר האי גזירה טפי לרבנן מלר"ש ושני הלשונות פי' אותם בקונטרס: י] במנא. עיין תוס' לקמן דף סג ע"א: יא] במנחה. דפסלא בה מחשבה קא מחשב. גליון. כגון אם חשב לאוכלה חוץ לזמנה וה"ה חוץ למקומה. הרגמ"ה: יב] דמחשבה דלא מינכרא היא ותיפסל. במנא קא מחשב ומחשבה במנא לא פסלה: יג] אחת לכולן קבלה אחת לכולן וזריקה אחת לכולן: יד] לשם בלולה בעלמא אי הכי לשם שלמים נמי לשם שלמים בעלמא: טו] תנא מפני שמעשיה: טז] דלא מינכרא. הוא שיהיה כן: יז] המנחה. האי לא מינכרא: יח] אינו כן. כיון דאמרי' מחשבה דלא מינכרא שהיא שקר לא תפסל מחשבה דמינכרא מאי אבל בזבחים אינו כן דמשמע: יט] דעלו. דמחשבה: כ] היא הי"ק אבל בזבחים אינו כן דהתם לא עלו שהשוחט עולה לשם שלמים אע"ג דמחשבה דלא מינכרא שהיא שקר היא דהא וה"א: כא] תורת. אמר רבא נח' הא נמחק: כב] כשרה. דלא עקר מיניה שם חטאת ולא עלתה: כג] עולות נינהו. דאיכא עולות בהדייהו ואיכא למיחש שמא יאמרו (לשם) עולות נינהו א] דאין באין עיקר על חטא אלא להכשיר ולא חשיבי כחטאת ואית דמפרשי: כד] הוא. דתינח חטאת: כה] מרחשת. דאמר הכי הריני קומץ מחבת לשם מרחשת סתם לא פירש מנחה: כו] דהא. דמעשיה מוכיחין: כז] קאמרינן דאע"פ לימור. דתיפסל דמחשבה דלא: כח] טעמא אומר עלו הא ודאי מחשב במנחה דהא: ל] קומץ. לשם בילה: לשם ד"א בלול: לא] קאמר. עולה זו שאני שוחט: לב] לעבור על דת עבודת: לג] פסלא. ולא הגלויה: לד] דפסלה. כגון מנחה לשם זבח מבעיא לר' אושעיא ב). משום קושיא: לה] מפרש טעם: לו] לא מינכרא. גליון ומפרש השי' מקוצי דכל מינכרא דכולא שמעתא ר"ל ההכשר מינכרא והוי לא מינכרא ההכשר אלא מינכרא הפסול והיה לנו לפוסלו משום דלא לימרו מותר לשנות בקדשים אי לאו זאת תורה והא דקאמר במתניתין שאין המנחות אע"פ דקאמר לפי שיטה זו ע"כ: לז] אע"ג דבר"ש פ' דם חטאת תנא ליה בסתם משנה גבי דם חטאת שניתז על הבגד טעון כיבוס דרשינן תורה אחת לכל החטאות משמע דליכא מאן דפליג: גליון. הה"ר יוסף בכור שור אומר דגרסינן בכל הספרים לרבא אמר רבא חטאת כו' וה"פ לרבנן דלית להו זאת תורת הכי איתא דאם שחט חטאת חלב לשם חטאת דם כשרה ומרצה וטעמא מפורש בפ"ק דזבחים דכתיב ושחט אותה לחטאת והרי חטאת לשם חטאת נשחט דאי לא תימא הכי רבא אמר כאן אי כר"ש אפי' לשם חטאת נזיר ומצורע נמי כדקאמר לעיל ועוד דטעמא דר"ש דכתיב זאת תורת החטאת ורבא מייתי

מסורת הש"ס

א) [זבחים ט:], ב) [שם], ג) נ"ל ה"נ לאמר רבא חטאת כו' ותיבת לרבנן נמחק. לי"ק, ד) פי"ה כי קאמינ', ה) שם, ו) לפרש"י ולפי' א' הגי' הכא משום דאיכא עולות וכפי' הגי' עולות נינהו, ז) [זבחים ט:], ח) רש"ק מ"ז, ט) נ"ל דמחשבה דלא מינכר תיפסל, י) שקר דהא מחשב כו' הד"א, כ) לי"ק, ל) ל"ק מ"ז, מ) דלא. לי"ק, נ) רש"ק מ"ז, ס) נ"ל להכשיר שלא יאמרו דלא חשיבי כאן כחטאת, וכ"ה בס"י. לי"ק, ע) נ"ל הא ודאי במנחה מחשב דהא כו'. לי"ק, פ) שייך לדף ד., צ) דניחא. לי"ק, ק) תיבת לעיל נמחק. לי"ק, ר) נ"ל דליעבר מן היין מייתי כו'. לי"ק.

תורה אור השלם

1. וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי יְיָ אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ז
2. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְיָ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא: ויקרא ו יח
3. הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה: ויקרא ז לג
4. וְכָל מִנְחָה בְלוּלָה בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו: ויקרא ז י

מכאן שייך לעמוד הבא

1. וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי יְיָ אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו ז
2. וְאִם לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ לִשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ לִשְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ אֲשֶׁר חָטָא עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת לְחַטָּאת לֹא יָשִׂים עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָה כִּי חַטָּאת הִוא: ויקרא ה יא
3. וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אֶל הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירִת הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא יִצֹק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי מִנְחַת קְנָאֹת הוּא מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת עָוֹן: במדבר ה טו
4. מַדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת עֲוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְיָ: ויקרא י יז
5. וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבָּיִת: ויקרא יד לט
6. וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בַּבָּיִת צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא: ויקרא יד מד
7. וְנֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע אִם לוֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ: ויקרא ה א
8. וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הָעֹלָה: ויקרא ד לג

גליון הש"ס

גמ' במנא קמחשב. ע"ל דף סג ע"א תוספות ד"ה לו:

מוסף רש"י

חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם כשרה. ועלתה לו (זבחים ז:). **לשום חטאת עבודת כוכבים.** רבותא נקט אע"ג דלא דמיא לשאר חטאות שכן נכבשה לו שעירה והיא אינה כשירה נכבשה אלא בשעירה (זבחים ס.).

שיטה מקובצת (המשך)

בזבחים ושחט אותה אלא ודאי רבא כרבנן אמרה ורב אחא פליג עלה ומפסיל אליבא דרבנן ודריש אותה לחטאת לשם אותה חטאת. תו"ח: לח] לכ"ע כגון: לט] לאקשויי מברייתא. דאי הוי מקשה ליה ממתניתין הוי מצי לתרץ רב כר"ש ס"ל דדריש זאת תורת אבל רבנן לא ס"ל דרשה דזאת תורת משום הכי מקשה מברייתא דאפי':

א) נראה דל"ל ל"א עולות נינהו דאין כאן עקרן על חטא וכו'. ב) נראה דל"ל לר' אושעיא הס"ד ואח"כ מה"ד משום קושיא דאביי מה לי וכו' וסייך לדף שאחר זה.